

PŘÍBĚHY NAŠICH SOUSEDŮ

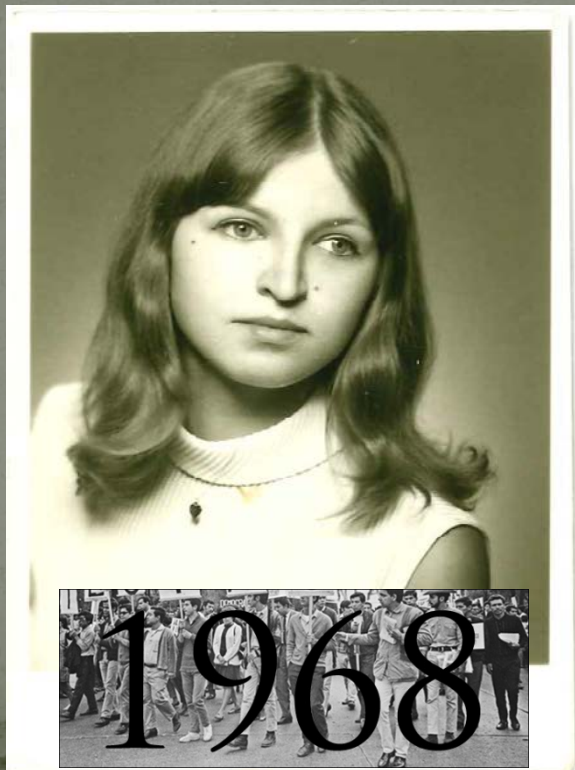
ROK 1968 OČIMA

PATNÁCTILETÉ DÍVKY

Vypracovaly: Marie Kratochvílová, Lucie Burešová, Kateřina
Jurajdová

a Michaela Gelnarová

Knihovna Vrchy- spolek vzájemného soužití - rok 2016

Sešly jsme se ve středu 2.3.2016 v knihovně ve Vrších, abychom si poslechly vzpomínky naší pamětnice na rok 1968.

Paní Kavanová chodila na Základní školu v Havířově. Po 9-tiletém studiu ZŠ se měla rozhodnout kam půjde na SŠ. Její sen byla pedagogická škola a poté se chtěla stát učitelkou v Mateřské školce.

Ještě před přijímacími a talentovými zkouškami začala naše pamětnice vnímat i určité změny ve společnosti, v rádiu začali poslouchat nové pořady, hrála se zahraniční hudba víc než dříve. Do školy si začali nosit časopis **MLADÝ SVĚT**. V časopisu se objevovaly články, které by se tam kdysi objevovat nemohly. Přesto, že na pedagogické školy byl velký „nával“ a brali každého sedmého zájemce, paní Kavanová měla to štěstí, že se na svou vysněnou školu v Novém Jičíně dostala.

- Pedagogická škola v Novém Jičíně dnes

Ve škole dostaly volno o 14 dní dříve. V průběhu prázdnin jeli se sestrou a rodiči do Vysokých Tater, kde každý den vyráželi na túry. Jednou se vydali ke Zbojnické chatě. V chatě si sedli, dali si pít a odpočívali. Do chaty přišel dokonce i pan prezident Svoboda, kterého paní Kavanová poprosila i o podpis.

V srpnu 1968 paní Kavanová poprvé ve svém životě nastoupila na brigádu v Havířově, kde pracovala v samoobsluze, která byla na druhém konci města, takže každé ráno tam jezdila na kole. Když se 20. srpna 1968 chystala spát, netušila, co ji ráno čeká.

A pak přišel zlom...

Ráno se se sestrou vzbudila a její maminka plakala, dokonce i babička, která u nich tehdy byla na návštěvě, plakala. Se sestrou se divily co se děje a tak jim řekly, že po půlnoci vojska Varšavské smlouvy, armády pěti zemí, překročily hranice a přiletěla letadla, přijely tanky. Když se dozvěděly, že vojska obsadila Československou republiku tak se také rozbrečely. Otec jim ale řekl, že se mají chovat jako každý jiný den, a že budou poslouchat rádio. Takže se paní Kavanová jako každý den vydala do obchodu pracovat. Když dorazila do obchodu, nevěřila vlastním očím. Před obchodem byla dlouhá fronta, lidé měli v rukách velké tašky a byli velmi netrpěliví. V obchodě tedy doplnili vše do maxima a konečně otevřeli.

Vpád vojsk Varšavské smlouvy

V PRAZE VE ČTVRTEK 22. SRPNA 1968

Svobodné slovo

*** LIST ČESKOSLOVENSKÉ STRANY SOCIALISTICKÉ NOSITEL ŘÁDU PRÁCE

CIZÍ VOJSKA NA NAŠEM ÚZEMÍ

Včera, dne 20. srpna 1968 kolem 23. hodiny překročila vojska Sovětského svazu, Polské lidové republiky, Německé demokratické republiky, Maďarské lidové republiky a Bulharské lidové republiky státní hranice Československé socialistické republiky. Stalo se tak bez vědomí prezidenta republiky, předsedy Národního shromáždění, předsedy vlády a prvního tajemníka ÚV KSC a těchto orgánů. V těchto chvílích zasedalo předsednictvo ÚV KSC a zabývalo se přípravou XIV. sjezdu KSC. Předsednictvo ÚV KSC vyzývá všechny občany naší republiky, aby zachovali klid a nekladli postupujícím vojskům odpor. Proto ani naše armáda, bezpečnost a Lidové milice nedostaly rozkaz k obraně země. Předsednictvo ÚV KSC považuje tento akt za odporující nejen zásadám vztahů mezi socialistickými státy, ale za popření základních norem mezinárodního práva. Všichni vedoucí funkcionáři státu, Komunistické strany Československa i Národní fronty zůstali ve svých funkcích, do nichž byli jako představitelé lidu a členů svých orgánů zvoleni podle československých zákonů a jiných norem platných v Československé socialistické republice. Ustavními činiteli je okamžitě svoláváno zasedání Národního shromáždění a vlády republiky a předsednictvo ÚV KSC svolává plénum ÚV KSC k projednání vzniklé situace.

KOMUNISTICKÉ STRANY ČESKOSLOVENSKA
PŘEDSEDNICTVO ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU

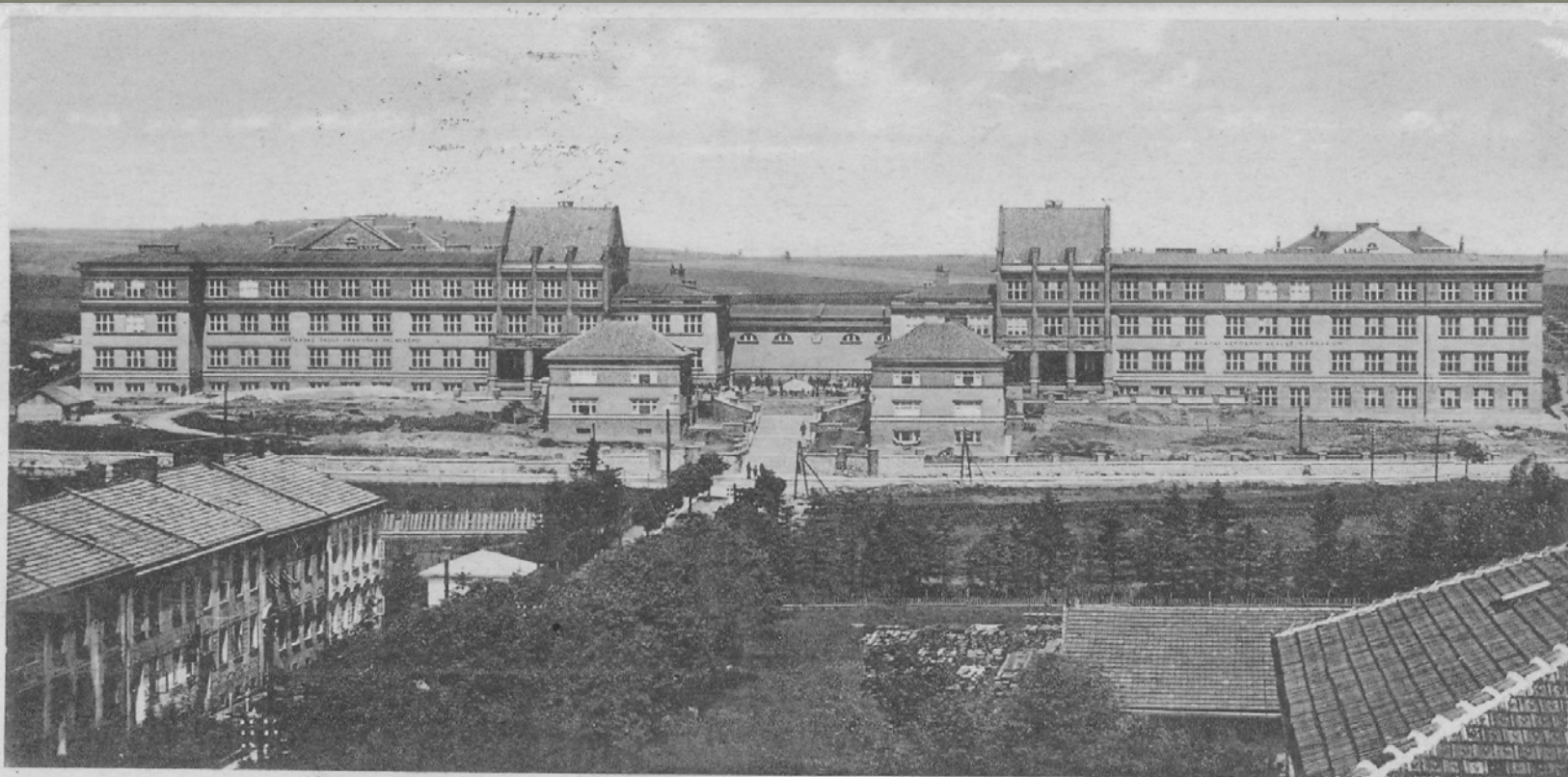
...

Nápisy v roce 1968

Začalo září 1968 a paní Kavanová odjela do vysněné školy do Nového Jičína, ale za jiných okolností, než si představovala.

Česká měštanská škola a české stát. ref. reál. gymnasium **Nový Jičín.**

Paní Kavanová jezdila společně i s dalšími
děvčaty sbírat brambory.

Haviřov 20. století- náměstí

Jedna z nejsilnějších vzpomínek se váže k Havířovu. Když se tam po týdně stráveném ve škole vrátila, zažila okamžik, na který nikdy nezapomene. Byla sobota večer a chtěla jít s kamarádkou do kina. Lístky měly na osm hodin. Byl krásný podvečer a ony stály na chodníku a čekaly, než otevřou kino. S kamarádkou si povídaly a najednou se stalo něco, jako by se ve filmu vypnul zvuk. Po hlavní třídě vůbec nic nejezdilo, bylo úplné ticho. A do toho úplného ticha se ozvalo vrčení a z místa, kde se láme cesta, vyjely z obou stran motorky a za motorkami se objevily obrněné vozy.

Haviřov 21. století- náměstí

„Rok na který nikdy nezapomenu sice pokračuje, ale jinak než jsem si to já představovala.“

Obrněné vozy

Když přijely její spolužačky z chmelové brigády, začalo normální vyučování. Škola jim začala tím, že se stávkovalo. Všichni se sešli v tělocvičně sedli na žíněnky, četli si různé texty, které jim chodily z Prahy z Karlovy Univerzity např.

Že se nesmí smířit s cenzurou...

Hodně lidí díky těmto událostem emigrovalo. Rodina od paní Kavanové o tom však nikdy neuvažovala.

Ve svém vyprávění naše pamětnice zmínila neteř našeho slavného sportovce Emila Zátopka, Danu, která byla dokonce na střední škole její spolužačkou.

„Ve druhém ročníku najednou Dana už do školy nepřišla.“

Profesor třídní jim řekl, že začala praxe a Dana zjistila, že jí ta praxe nejde, že ji to prostě nebaví. Všichni ale věděli, že Danu vyhodili ze školy,

kvůli tomu, že její strýc nesouhlasil se vstupem Sovětských vojsk do republiky.

Naše pamětnice zmínila také zpěváka Karla Kryla, jehož písnička Bratříčku nevzlykej se začala toho roku 1968 často hrávat. Píseň vznikla v době, kdy byl zrovna shodou okolností v Novém Jičíně.

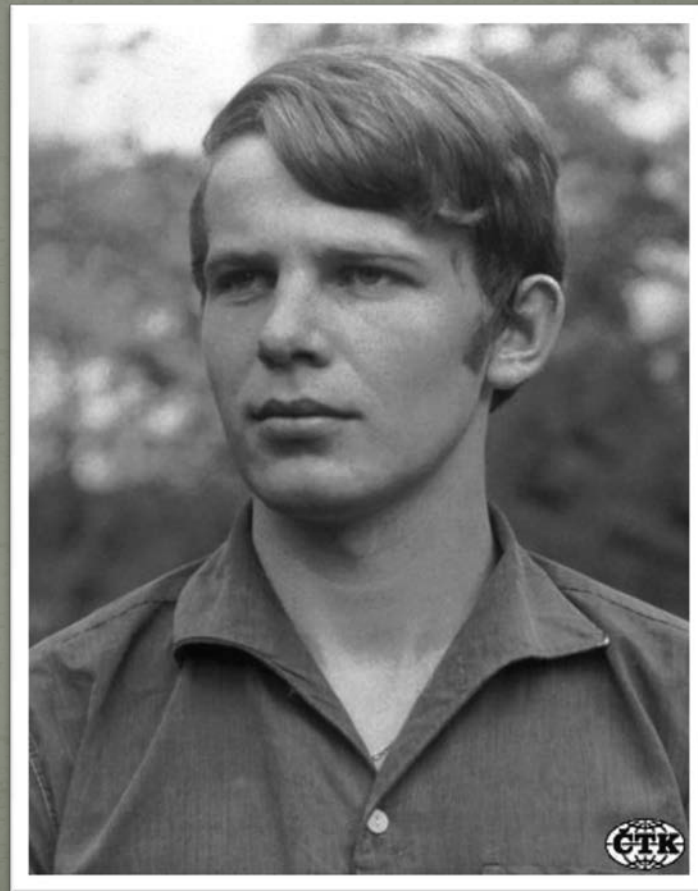

Pár dní po vyprávění nám paní Kavanová ještě dodala:

„Cesta z internátu do školy vedla skoro přes celou starou část města Nový Jičín. Proto jsme si s mojí kamarádkou hledaly nejpříjemnější trasu. Našly jsme spojku mezi dvěma ulicemi, kolem které stály vilky. Nevím už, kolikrát jsme tamtudy procházely, ale jednoho rána jsme viděly, že před jedním objektem v této tiché uličce stojí závora a u ní dva sovětští vojáci se zbraněmi. Zdálky se na nás dívali. Bylo nám to protivné, ale přešly jsme na protější chodník a pokračovaly jsme dál, jako bychom si jich vůbec nevšimly. Cítily jsme jejich pohledy i v zádech a byly jsme šťastné, když jsme konečně mohly zahrnout za roh. Od druhého dne jsme už do školy chodily podél hlavní silnice až dolů k zatáčce.

Do uličky "U štábu" jsme už nikdy nevstoupily, po celé čtyři roky studia. Ani nevím, jak dlouho tam nějaké velitelství bylo. Ale když jsme proti těm vojákům nemohly nic udělat, nechtěly jsme je ani vidět a nechtěly jsme, aby se oni dívali na nás."

Veškeré události po roce 1968 paní Kavanovou velmi zasáhly, obzvláště upálení mladých lidí Jana Palacha a Jana Zajíce.

Na závěr jsme paní Kavanové položily otázku, jaké „poučení“ by nám řekla pro dnešní společnost. A co nám paní Kavanová odpověděla? Po dlouhém uvažování nakonec zaznělo: *„Demokracie není ideál, má svoje plusy a mínusy, ale nic lepšího prozatím v dějinách lidstva nebylo vymyšleno.“*

V rámci projektu Příběhy našich sousedů jsme 23. 5. 2016 navštívili Novojičínský deník a Státní okresní archiv Nový Jičín.

Zdroje:

- Obrázky: internet
- Příběh: osobní vyprávění Mgr. Kavanové

- Děkujeme za pozornost